

profsaltik@gmail.com

Ahmet Saltık

Pusulula: Bilimsel Akılcılık

TTB-Türk Tabipleri Birliđi'nde yeni dönem

TTB, 1953'te 6023 sayılı yasa ile kuruldu. Ama İstanbul, Ankara tabip odaları öncüydü, 1928'de açıldılar. 1953'te 22 tabip odası kuruluydu ve Türkiye'de 7 bin 432 hekim, 1242 dış hekim vardı. Hekimler örgütlü olmasalar da özgürlükler konusunda hep önder oldu ve sıklıkla cezalandırıldı. Örneğin 1897'de **Sultan 2. Hamit'e** Tıbbiye'de **isyan** edilmesi yüzünden pek çok tıp öğrencisi ve hekim Fizan'a sürüldü. Henüz öğrenci iken Tıbbiye'nin odunluğunda kurdukları (1892) **İttihat ve Terakki** Cemiyeti ile tıp öğrencileri padişahlığı sorguladı, 1908'de meşrutiyetin ilanını sağladı.

Son verilerle 65 tabip odamız var ve dış hekimleri dışında tüm hekimlerin yaklaşık yüzde 45'i üye (103 bin /229 bin). **Dr. Erdal Atabek** öncülüğünde başlayan "yükselme dönemi" 12 Eylül 1980'de kesildi. Darbeciler asker hekimlerin üyeliğini engelledi, salt kamuda çalışanların üyeliğini isteğe bağladı, merkez konseyini Ankara'ya aldı. Üç yıl kapalı kalan TTB ve odalar derlenmeye başladı, 1983'te kalpaksız Kuvayı Milliyeci Prof. **Nusret Fişek** başkan seçildi. Kurumlaşmaya ve evrensel tıp etiği ilkelerine özen gösterildi, işkenceye karşı duruldu, yargılandılar! Hacettepe'de öğrencisi ve asistanı olmanın gururunu taşıdığımız Prof. Fişek, 1990'da öldü ve ona başlatılan muhalefet, TTB'yi günümüzdeki ağır açmazlara sürükledi. O denli ki üç on yıldır TTB yönetimleri ideolojik savrulmalarla, giderek ilkel etnik mikro milliyetçilik batağına

saplandı.

Dört yıl önce, hakkında ciddi suçlamalar olan bir hekim, epey karşı duruşa (muhalefete) karşın merkez konseyi başkanı seçildi. İki yıl sonra, **ideolojik körlük**le bir daha! Bu kez TSK'nin kimyasal silah kullandığı zırvaları döküldü; yargılandı, hapis yattı, **kesin hüküm giydi**. Konsey üyeleri şafak baskını ile evlerinden kelepçelenerek toplandı. Son olarak MK yargı kararı ile görevden alındı ve beş oda başkanı kayyum atandı. Bunlar çok onur kırıcı ve sorumluları özeleştiri vermeli. Karar istinafta iken Haziran 2024 sonunda olağan seçimler yapıldı ve yeni kurullar oluşturuldu (merkez konseyi, yüksek onur kurulu ve denetleme kurulu).

76. Büyük Kongre seçimli idi 28-30 Haziran 2024'te. "**Etkin Demokratlar-ED**" 34 yıldır hep seçimleri kazandılar! Ancak TTB sürekli güç yitirdi, üye sayısı 103 binde kaldı. Yeni mezun hekimler uzak duruyor. Halk sağlığı ve hekim hakları sorunları yakıcılaşırken, ED'ler utandıran bölgesel-etnik milliyetçiliğe saplandı. Hekim sendikaları öne çıktı, genç hekimler bunlara yöneldi. AKP iktidarları TTB'yi çok hırpaladı, sağlık bakanları görüşme randevusu vermedi. Ama olsun, un ufak da olsa ED'lerin oyunağı idi TTB! Oda seçimlerinde giderek azalan ve yüzde 30'u bulmayan katılımlarla, **olağanüstü katı oligarşik yapı** ile hep kazandılar seçimleri. Ancak sonunda duvara dayandılar. Yurtsever hekim kamuoyu harekete geçti.

İki liste daha çıktı. Yükselen ve güçlenerek yaygınlaşan karşıtlar, bu kez ED'lere bırakmayacaktı TTB'yi. **Tabip Odaları İnisiyatifi** ile son gün "**uzlaşıldı**" ve **Çağdaş Hekimlik Grubu** yalnız kaldı. Bu son grup için olmadık olumsuz hatta kara propaganda yapıldı; AKP-MHP ittifakıydı bu hekimler ve iktidar güdümlüydü. Bu suçlama ideolojik temelliydi gerçekte. İçlerinde yakından tanıdığımız çok sayıda

yurtsever-ulusalçı-**Atatürkçü**-Kuvayı Milliyeci meslektaşlarımız vardı ve iktidar güdümlü de değiller. ED'ler eliyle, kör ideolojik saplantılarla açmaza ve **dağılmaya sürüklenen TTB**'yi kurtarmak istiyorlardı. Üç liste yarışır, kazanma şansları ciddi idi. Son olarak 487 temsilci (delege) vardı, oda başkanları ile üye sayılarına orantılı oda delegeleri ve ağırlıklı olarak ED'lerce belirlenmişti. Ancak muhalefet ciddi düzeyde idi. ED'ler çaresiz, ödün vermek zorunda kaldı, sosyal demokrat çizgideki Tabip Odaları İnisiyatifi ile son gün uzlaştılar.

Hangi ilkesel düzlemde uzlaşıldı, göreceğiz. İlki, TTB artık **asla etnik mikro milliyetçilik yapmayacak**? Kuruluş yasası gereği "**halkın sağlığı+hekim hakları**" birlikte ana eksen olacak, **us ve bilim ideolojinin önüne konacak**? 11 üyeli MK'de ED'ler altı, Tabip Odaları İnisiyatifi beş üyeli ama başkan son altı listeden.

Ne yapmalı?

TTB yasası değiştirilerek seçimlere **tüm üye hekimler** katılmalı ve elektronik oy kullanmalı. Anayasanın buyruğuna uyulmalı: "**Seçim kanunları, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir.**" (m.67) Tüm hekimlerin üyeliği zorunlu kılınmalı. 11 kişilik MK, kritik konularda hekimler arasında eğilim yoklamalı. Organlara seçilenler, seçenlerce geri çağrılabilmeli. Meslek örgütleri alanında tek, dolayısıyla tüm üyelerin adil temsili ancak görelî temsille sağlanabilir. Şimdiki yöntem çok katı **oligarşik** yapılar üretiyor ve **çoğunluk diktası** dayatıyor (*majority*), anayasaya aykırı. Oysa demokrasi azınlıkta kalanları gözetir, bu da "**çoğulculuk**"la (*pluralism*) olanaklı. Yeni seçilen meslektaşlarımız, ülkemizin olağanüstü yakıcı bunalımında tarihsel sorumlulukla davranmalı, tüm hekimleri kucaklamalı.